

KUNA – SIMBOL DRŽAVNOSTI REPUBLIKE HRVATSKE

**Učenik:
Petra Marin. 4.G.**

Martina Jerković, prof.

KUNA U HRVATSKOJ PROŠLOSTI

Kunino krzno kao sredstvo naturalnog plaćanja

- ◆ Kuna sredstvo plaćanja u srednjovjekovnoj Slavoniji
- ◆ 1018. Kuna sredstvo plaćanja na Cresu
- ◆ U mjestu Osor (Cres) oko Božića plaćao se danak od 40 kuninih koža
- ◆ Grad Cha-Fisole (Beli na sjeveru otoka Cresa) je plaćao danak od 15 kuninih koža
- ◆ U Rakovcu su se plaćale 2 kunine kože (mardurinas pelles 2)
- ◆ U Vrbovcu 1623. 1 koža
- ◆ U Vrbovcu 1699. se plaća jedna svinja i jedna kunina koža

Riječi s osnovom kun (lat. mart) u srednjem i na početku Novog vijeka

Riječi s osnovom kun ili na latinskom mart imale su sljedeću uporabu:

- ◆ za naziv predmeta naturalnog plaćanja
- ◆ za naziv obračunske jedinice
- ◆ za naziv jedne zamjene za novac
- ◆ za naziv banskog denara
- ◆ za naziv selišta kao porezne jedinice
- ◆ za naziv mnogostoljetnog poreza i
- ◆ za naziv za obveznike tog poreza

Pokušaji uvođenja kune u vrijeme Banovine Hrvatske

- ◆ Banovina Hrvatska (1939.-1941.)
- ◆ Ivo Kerdić izradio predloške za kune
- ◆ Lice predloška - lik djevojke s hrvatskim grbom, a na drugom se nalazila slika broda s hrvatskim grbom na jedru i natpis BANOVINA HRVATSKA
- ◆ Naličje nisu izrađena

**Predložak kune u Banovini
Hrvatskoj**

Kuna u doba II. svjetskog rata

- ◆ Doba Nezavisne Države Hrvatske (NDH 1941.-1945.) - posljednje razdoblje u povijesti kune u hrvatskoj monetarnoj prošlosti.
- ◆ U doba NDH kao novčana jedinica određena je kuna
- ◆ Kuna je podijeljena na 100 banica
- ◆ Banica se mijenjala za dinar Kraljevine Jugoslavije u odnosu 1:1
- ◆ U optjecaju je uglavnom bio papirni novac
- ◆ 26. svibnja 1941. izdane novčanice od 50, 100, 500 i 1000 kuna
- ◆ 10. kolovoza 1941 izdane novčanice od 10 kuna

- ◆ 25. rujna 1942. izdane novčanice od 50 banica, 1 i 2 kune
- ◆ 15. siječnja 1944. izdane novčanice od 20 i 50 kuna koje nikad nisu puštene u optjecaj
- ◆ 1. rujna 1943. izdane novčanice od 100, 500, 1000 i 5000 kuna
- ◆ 15. srpnja 1943. Hrvatska narodna banka započinje s tiskanjem novčanice od 10.000 kuna (nije dovršeno tiskanje)
- ◆ Kovani novac slabo poznat
- ◆ Ivo Kerdić autor predložaka za kovani novac

KUNE I LIPE - NOVAC REPUBLIKE HRVATSKE

- ◆ Na Dan državnosti 30. svibnja 1994. u Hrvatskoj je uvedena nova novčana jedinica kuna
- ◆ Dijeli na 100 lipa
- ◆ Zamijenjena za dinar u omjeru 1:1000
- ◆ U optjecaj kovanice od 1, 2, 5, 10, 20 i 50 lipa i 1, 2, 5 i 25 kuna
- ◆ Novčanice u optjecaju izdane u nominalama od 5, 10, 20, 50, 100, 200, 500 i 1000 kuna

- ◆ Nominala od 5 kuna izdana u kovinskom i papirnatom izdanju
- ◆ Kratica za kunu je HRK
- ◆ Kratica za lipe je Lp
- ◆ Novac izdaje središnje Hrvatska banka Hrvatska narodna banka
- ◆ Kovani novac kuje Hrvatski novčarski zavod (HNZ)
- ◆ Matrice za kovanice su izrađene u kovnici u Stuttgartu
- ◆ Papirni novac se tiska u njemačkom tiskarskom zavodu Giescke & Devret u Munchenu.

Hrvatska narodna banka (HNB)

- ◆ Središnja banka Republike Hrvatske
- ◆ Osnovana je zakonom i odgovorna je Hrvatskom saboru.
- ◆ Hrvatska narodna banka ima razne zadaće : utvrđuje količinu novca u optjecaju, opću likvidnost banaka i njihovo poslovanje, brine se o održavanju opće likvidnosti i plaćanja prema inozemstvu
- ◆ Jedna od zadaća izdavanje novčanica i kovanica

Hrvatski novčarski zavod

- ◆ Hrvatski novčarski zavod d.o.o. – Kovnica novca Republike Hrvatske osnovan je 23. travnja 1993., a svečano je pušten u rad 14. siječanja 1994.
- ◆ Osnovna djelatnost HNZ-a je proizvodnja:
- ◆ optjecajnog kovanog novca kuna i lipa RH
- ◆ prigodnog optjecajnog kovanog novca kuna i lipa
- ◆ numizmatičkih kompleta kovanog novca kuna i lipa
- ◆ kompleta kovanog novca kuna i lipa u kovničkom sjaju
- ◆ prigodnoga zlatnog i srebrnog kovanog novca

- ◆ zlatnih, srebrnih te kovanje medalja ostalih materijala
- ◆ prigodnih plaketa i znački u različitim metalima
- ◆ programa po zahtjevima kupaca.

Logo HNZ-a

KOVANI NOVAC

Osnovni podatci

- ◆ Hrvatska narodna banka izdala je kovani novac u
- ◆ apoenima 1, 2, 5, 10 i 50 lipa te 1, 2, 5 i 25 kuna.
- ◆ Kovanice su izrađene od raznih kovina i slitina
- ◆ Razlikuju se po težini, promjeru, debljini pločice
- ◆ Obod pločice je na lipama gladak, a na kunama nazupčan
- ◆ kovanica od 25 kuna izrađena od dvodijelne kovine (jezgra + prsten)
- ◆ Autor kovanog novca je akademski kipar Kuzma Kovačić, a autori prigodnog kovanog novca su akademski kipar Damir Mataušić i Kuzma Kovačić.

Tehničke karakteristike kovanog novca

Nominalna vrijednost	Kovina/ slitina	Promjer u milimetrima	Debljina pločice	Težina u gramima	Broj nareza na rubu
1 lipa	Aluminij	17	1.40	0.70	0
2 lipe	Aluminij	19	1.45	0.92	0
5 lipa	Željezo pod broncom	18	1.50	2.50	0
10 lipa	Željezo pod broncom	20	1.55	3.25	0
20 lipa	Željezo pod broncom	18.5	1.60	2.90	0
50 lipa	Željezo pod niklom	20.5	1.65	3.65	0
1 kuna	Alpaka	22.5	1.70	5.00	86
2 kune	Alpaka	24.5	1.75	6.20	94
5 kuna	Alpaka Jezgra:	26.5	1.80	7.45	100
25 kuna	bakar, aluminij, prsten: bakar, nikal	32.00	/	12.75	0

1 lipa

- ◆ Avers: Republika Hrvatska, u sredini oznaka vrijednosti 1 LIPA, na pozadini grančica lipe u cvatu, dolje u sredini državni grb.
- ◆ Revers: Kukuruz (lat. Zea Mays), dva klipa kukuruza udesno, na lijevom listu klipa utisnuti su inicijali autora likovnog oblikovanja KK (Kuzma Kovačić, akademski kipar), uz donji rub u sredini polukružno godina kovanja (1993,1994...).

2 lipe

- ◆ Avers: Republika Hrvatska, u sredini oznaka vrijednosti 2 LIPE, na pozadini grančica lipe u cvatu, dolje u sredini državni grb, uz donji rub desno i lijevo od grba, u polukrugu hrvatski pleter.
- ◆ Revers: Vinova loza (lat. Vitis Vinifera), vinova loza s grozdovima udesno, na listu krajnje desno utisnuti inicijali autora likovnog oblikovanja KK ,uz donji rub u sredini godina kovanja.

5 lipa

- ◆ Avers: Republika Hrvatska, u sredini oznaka vrijednosti 5 LIPA, na pozadini grančica lipe u cvatu, dolje u sredini državni grb.
- ◆ Revers: Hrast lužnjak (lat. Quercus Robur), udesno, na lijevom listu utisnuti inicijali autora KK, uz donji rub u sredini polukružno godina kovanja (1993, 1994...).

5.5. 10 lipa

- ◆ Avers: REPUBLIKA HRVATSKA, u sredini oznaka vrijednosti 10 LIPA, na pozadini grančica lipa u cvatu, dolje u sredini državni grb, uz donji rub desno i lijevo od grba, u polukrugu hrvatski pleter
- ◆ Revers: DUHAN (lat. NICOTIANA TABACUM), stabljika duhana u cvatu, na listu krajnje desno utisnuti inicijali autora likovnog oblikovanja KK, uz donji rub u sredini godina kovanja.

20 lipa

- ◆ Avers: REPUBLIKA HRVATSKA, u sredini oznaka vrijednosti 20 LIPA, na pozadini grančica lipa u cvatu, dolje u sredini državni grb, uz donji rub desno i lijevo od grba, u polukrugu hrvatski pleter.
- ◆ Revers: MASLINA (lat. OLEA EUROPAEA), grančica masline, na listu krajnje desno utisnuti inicijali autora likovnog oblikovanja KK, uz donji rub u sredini godina kovanja.

50 lipa

- ◆ Avers: REPUBLIKA HRVATSKA, u sredini oznaka vrijednosti 50 LIPA, na pozadini grančica lipa u cvatu, dolje u sredini državni grb, uz donji rub desno i lijevo od grba, u polukrugu hrvatski pleter.
- ◆ Revers: VELEBITSKA DEGENIJA (lat. DEGENIA VELEBITICA) grančica velebitske degenije u cvatu, na cvijetu krajnje desno utisnuti inicijali autora likovnog oblikovanja KK, uz donji rub u sredini godina kovanja.

1 kuna

- ◆ Avers: Republika Hrvatska, u sredini oznaka vrijednosti 1 kuna, u pozadini kuna u trku nadesno, dolje u sredini državni grb, uz rub lijevo od grba u polukrugu grančica masline, uz rub desno pšenični klas
- ◆ Revers: Slavuj (lat. Luscinia Megarhynchos), u pjevu nalijevo, ispred slavujeve noge utisnuti su inicijali autora likovnog oblikovanja KK , uz donji rub u sredini utisnuta je godina kovanja

2 kune

- ◆ Avers: Gore natpis Republika Hrvatska, u sredini oznaka vrijednosti 2 kune, u pozadini kuna u trku nadesno, dolje u sredini državni grb, uz rub lijevo od grba u polukrugu grančica hrasta lužnjaka, uz rub desno od grba u polukrugu grančica lovora.
- ◆ Revers: Tuna (lat. Thunnus Thynnus), tunj u moru nadesno, u moru među valovima, ispod tunja nalaze se ispupčeni inicijali autora likovnog oblikovanja KK, na dnu godina kovanja.

5 kuna

- ◆ Avers: Republika Hrvatska, u sredini oznaka vrijednosti 5 kuna, u pozadini kuna u trku nadesno, dolje u sredini državni grb, uz rub lijevo od grba u polukrugu grančica hrasta lužnjaka, uz rub desno od grba u polukrugu grančica lovora.
- ◆ Revers: Mrki medvjed (lat. *Ursus Arctos*), mrki medvjed nalijevo, ispod stražnje šape inicijali autora likovnog oblikovanja KK, na dnu godina kovanja.

NOVČANICE

Osnovni podatci

- ◆ Hrvatska narodna banka izdala je novčanice u apoenima od 5, 10, 20, 50, 100, 200, 500 i 1000 kuna.
- ◆ Autori novčanica su Miroslav Šutelj i Vilko Žiljak
- ◆ Prve novčanice nose datum izdavanja 31. listopada 1993.
- ◆ Lice novčanica - lik jednog od velikana iz hrvatske povijesti i kulture, samo su na novčanici od 5 kuna dvojica velikana na licu.
- ◆ Naličja svih novčanica prikazuju panoramu ili karakterističan motiv jednog od hrvatskih gradova
- ◆ Novčanice su izrađene vrlo kvalitetno
- ◆ Sadrže zaštitu od krivotvorenja

5 kuna

- ◆ Dimenzije: 122 mm x 61 mm
- ◆ Lice: Portret hrvatskog kneza Frana Krste Frankopana (1643.-1671.) i hrvatskog bana Petra Zrinskog (1621.-1671.).
- ◆ Naličje: Tvrđava Starog grada u Varaždinu (12-16 stoljeće), tlocrt Starog grada.
- ◆ Temeljna boja: zelena

10 kuna

- ◆ Dimenzije: 122 mm x 61 mm
- ◆ Lice: Portret Juraja Dobrile (1812.-1882.), biskupa u Poreču i Trstu
- ◆ Naličje: Arena u Puli, tlocrt gradića Motovuna u Istri.
- ◆ Temeljne boje: zelena, plava i smeđa.

20 kuna

- ◆ Dimenzije: 130 mm x 65 mm
- ◆ Lice: Portret hrvatskog bana Josipa Jelačića (1801.-1859.)
- ◆ Naličje: Motiv dvorca grofa Eltza u Vukovaru i motiv "Vučedolske golubice", keramičke kultne posude u obliku ptice.
- ◆ Temeljna boja: Narančasto crvena

50 kuna

- ◆ Dimenzije: 134 mm x 67 mm
- ◆ Lice: Portret Ivana Gundulića (1589.-1638.), kneza u Konavlima i najvećeg pjesnika hrvatske renesansne književnosti
- ◆ Naličje: Motiv starogradske jezgre grada Dubrovnika, a u podnožju pročelje Kneževa dvorca, građevine iz petnaestog stoljeća.
- ◆ Temeljna boja: plava

100 kuna

- ◆ Dimenzije: 138 mm x 69 mm
- ◆ Lice: Portret Ivana Mažuranića (1814.-1890.), hrvatskog bana i pjesnika, fragment Baščanske ploče iz samostana Sv. Lucije u Baški na otoku Krku.
- ◆ Naličje: Motiv crkve Sv. Vida u Rijeci i tlocrt crkve Sv. Vida.
- ◆ Temeljna boja: svijetlo smeđa

200 kuna

- ◆ Dimenzije: 142 mm x 71 mm
- ◆ Lice: Portret Stjepana Radića (1871.-1928.), hrvatskog političara koji je nastupajući protiv velikosrpske hegemonije postao žrtvom atentata u Narodnoj skupštini 1928. godine.
- ◆ Naličje: Motiv zgrade glavnog zapovjedništva u Osijeku, građevine iz 1926. godine i tlocrt stare tvrđe u Osijeku
- ◆ Temeljna boja: ružičasta

500 kuna

- ◆ Dimenzije: 146 mm x 73 mm
- ◆ Lice: Portret Marka Marulića (1450. -1524.), književnika i humanista, oca hrvatske književnosti.
- ◆ Naličje: Motiv Dioklecijanove palače u Splitu, kasnorimske građevine, i lik hrvatskog vladara iz jedanaestog stoljeća.
- ◆ Temeljna boja: zelenkasta

1000 kuna

- ◆ Dimenzije: 150 mm x 75 mm
- ◆ Lice: Portret Ante Starčevića (1823. -1896.), najistaknutijeg borca svog vremena za hrvatsku nacionalnu ideju i oca Hrvatske domovine.
- ◆ Naličje: Motiv spomenika prvom hrvatskom kralju Tomislavu (925.), i motiv pročelja katedrale u Zagrebu utemeljene 1217. godine.

A collection of military medals and a compass are arranged on a wooden board with a checkered pattern. The medals include a red ribbon with a circular emblem, a blue ribbon with a circular emblem, and two silver Maltese crosses with central medallions. A pair of glasses with thin metal frames and red-tipped temples lies across the board. A circular compass with a white face and black markings is visible in the bottom left corner.

- KRAJ -

HVALA NA POZORNOSTI